

ב נמלית העופה לוד אין חדרקבלה לאורחים מכובדים. יתכן שזהו הנמל היחידי בעולם שאין בו אפילו מסעדה הגר-נה. יש בו אוסף של שולחנות קטנים ופשוטים, מכוסים בפורמאיקה, מן הסוג הר-מקובל בחדראוכל של מוסך או בית-חרושת.

במקום זה נערכה קבלת-הפנים לז'אן-פול סארטר ולסימון דה-בובואר.

לא הוזמנו לקבלת-פנים זו — כשם ש-לא הוזמן איש שאינו נראה למפ"ם כאחד מאנשיה או גרוריה (מלבד שלושה-ארבעה האישים שצורפו עלי ידי מפ"ם כחברים ל-העדת-הקבלה, לשם טישטוש והותה-ה-מפלגתי). אך לא חיכתי להזמנה כדי ל-הביע את רחשי-כבודי לאיש.

כאשר באתי למקום, זמן-מה לפני נחיתת המטוס, כבר הסתודדו באולם הגדול — דמיון-המחסן — כמה אנשים שקל העה ל-סוגם עוד מרחוק. כולם לבשו סודרים, לכולם היו בגדים מרושלים-בקפידה. בקיצור: עסקני מפ"ם מן המניין.

הם המתינו, כך נסתבר, לאדם שהוא בעיניהם מאיר יערי צרפתי.

★ ★ ★

מ איר יערי הצרפתי, יחד עם בת-לוותו, הונב לאולם דרך דלת צדדית. הוא לא הובא בשער הראשי, כי שם חיכו כמה עשרות בני-נוער, תלמידי האוניברסי-טה התל-אביבית, שרצו לקבל את פניו.

מבעד לדלת הצדדית, וכך ניתן לסארטר ל-עבור בין הסטודנטיות ששרו, בהתלהבות פאתטית, הבאנו שלום עליכם, ונפופו בי-כרונות הרצון הטוב.

★ ★ ★

מ עמד מפ"מי זה היה אופייני לכל אשר קרה לאחר מכן.

אפשר היה לעצב את ביקורו ההיסטורי של ז'אן-פול סארטר באת מילוש צורות. ההכרעה היתה בידי עסקני מפ"ם, אשר להם נמטר, כמעט במקרה, הטיפול הטכני ב-אירגון סיוור זה.

אפשר היה להיענות לרצונו של סארטר עצמו, ולהפוך את הביקור לסיוור לימודים בלבד.

כלומר: להניח לסארטר להכיר את ה-ארץ כדרכו, על אורותיה וצלליה. לחתר על כל הטכסים, והנאומים וקבלות-הפנים. להניח לאיש לשוחח באופן בלתי-אמצעי עם צעירים וצעירות, פרופסורים וקיבוצניקים. לשמוע, מבלי להשמיע.

זה לא ניתן לו.

לא ניתן לו לבוא בשום מגע עם אנשים בלתי-רצויים למארגני המסע — זולת ה-אנשים שסארטר עצמו הודיע בתוקף כי ברצונו לפגשם, על פי רשימה ששלח מ-ואש. (היה לי הכבוד להופיע ברשימה זו). הוא טולטל לקבלות-פנים עלובות ו-אימליות, כגון המעמד המביש באגודת-הסופרים, מוסד זעיר-בורגני של פועלי-ע-ט מדרגה ג', שכאלו בא להפגין לעיני סארטר

להם את היוקרה הציבורית שהם זקוקים לה, לגיים לצירם אלפים ורכבות.

מי לא מעוניין בכך? מפ"ם, כמובן.

מפ"ם אינה מעוניינת באיחוד כל הכוחות האלה, והיא מחבלת באיחוד זה מזה שנים. מדוע?

מפני שהיא חוששת כי איחוד כזה יחזק מתחרים אפשריים. לכן היא מטילה חרם טוטאלי על כל כוח חדש העלול אי-פעם להופיע בוירה כמתחרה, בעודה מוכנה ב-החלט להושיט יד למי שדעותיו מנגדות ולמי שאינו נראה לה כמסוכן.

מפ"ם חרדה לשליטתה על אלפי הצעירים הטובים, בני קיבוציה, הרוצים במאבק ל-שלום, והמאכזבים מחוסר-המעש של מפ"לגתם. אם יינתן, חלילה, הכשר כלשהוא ל-כוחות חדשים, עלולים צעירים אלה ל-מצוא בהם את מקומם.

מפ"ם אינה יכולה להרשות ל-עצמה לצאת לשום מאבק, כי היא יושבת בממשלה.

ממשלה המשולבת כליכולה במערך ה-אמריקאי. ממשלה המשתמשת בהשפעתה על יהודי אמריקה כדי להשתיק את ביקורתה על מדיניות הנשיא ג'ונסון. ממשלה המניחה לאוניות הדגל הישראלי להוביל חומרי-מלחמה לוואט'נאם. ממשלה שכל הכרונותיה תומכות בעקיפין בעמדה האמריקאית ב-וואט'נאם (אם כי אבא אבן משתדל לנסחן, בכושר האופייני לו, בניסוח ניטראלי-חבריי-מפ"ם).

אותה ממשלה לא עשתה, במסך כל תקופת קיומה, אף צעד קטן שבקטן השונה מן העמדה הבן-גוריונית לגבי הבעייה ה-ערבית. אמנם, נוכחות מפ"ם בממשלה מ-צמצמה, במיקצת, את הלהיטות לפעולות תגמול, אך גישה חיובית לא באה במקומה. מכאן, שכל תנועה ציבורית גדוה

לה למען שינוי העמדה הישראלית לגבי וואט'נאם ולגבי המרחב, כי השתתפות מפ"ם, היתה מסכנת את ישיבתה כממשלה. ותנועה כי זאת כדי מפ"ם היתה מפגנת את מפ"ם.

לכן נעשה הכל כדי שביקורו של סא-רטר לא יביא, חלילה, להשתלבות הרוחות בכיוון זה. סארטר ינאם בארץ, כפי ש-דרש, על בעיית וואט'נאם. הוא ניפגש עם ועד הפרופסורים שחתמו על כרוז למען ה-שלום בוואט'נאם, ועד מכובד שהוא סי-מפאטי ובעל רעיון-טוב, אך שבודאי אינו יכול לשמש תחליף לתנועה ציבורית די-נאמית, לוחמת וסוערת. מפ"ם היא ה-מונעת כל פעולה המוגנית גדולה של ועד

ביקורו של סארטר, שיכול היה לחוות מיפנה כמאבק הישראלי על השלום, יישאר בנדר אירוע נכבד. היה מי שדאג לכך.

★ ★ ★

נ שארה האפשרות הישגישית לגבי עיצוב ביקורו של סארטר — זו הרחוקה ביותר מרצונו של סארטר. אפשר לנסות להפוך את סארטר, בעל כורחו, לעפקן של מפ"ם.

אפשר להביא אותו מקיבוץ (של מפ"ם) לקיבוץ (של מפ"ם), מעסקן ערבי (של

מפ"ם) לסמינר עברי (של מפ"ם), ממועדון תרבותי (של מפ"ם) למערכת כתבי-עת (של מפ"ם). וזהו בדיוק מה שנעשה.

למפ"ם יש שמות רבים. צריך אדם להיות מעורה בתווי הישי-ראלי כדי להבחין כי כל השמות האלה אינם אלא הפואזה לאירי-גוניחזית מפ"מיים, שלמדה את השיטה מן הקומוניסטים בחו"ל.

מועדוני צוואת שייכים למפ"ם, ומשמשים כתחליפים מוסתרים-למחצה לסניפיה המדול-דלים. ניו אוטולוק הוא כתבי-עת מפ"מי מובהק, שכל הקובעים בו הם אנשי מפ"ם, והשמות הלא-מפ"מיים בו משמשים רק כ-קישוט לגיוס כספים ואהדה. ועד השלום משועבד לשליטתה הבלעדית של מפ"ם. המסרבת בתוקף לצרף אליו כל גורם שוחר-השלום העלול, לדעתה, לסכן את שלטונה בו. הסמינר בגבעת-חביבה הוא ענף של מפ"ם — והוא הדין לגבי כל המוסדות ה-אחרים שאליהם טולטל סארטר (חוץ מן המוסדות שסארטר עצמו תבע לראותם).

כך מנסה מפ"ם, בכשרון רב, לכהות מביקורו של סארטר את הטיפה האחרונה של תועלת מפ"לגתית.

האיש שכתב את נידוני אלטונה, ובת-

יערי פלוט

לחיות, הפכו לנידוני מפ"ם. הם נעים ב-תוך כלא מפלגתי, בדלתיים סגורות.

זרק דאגה אחת מכרסמת בלב מפ"ם בכל ימי הביקור: שמא יישמט האיש לרגע קט מידיה, שמא תתכונן טיפה אחת של יוק-רה שהיתה יכולה להועיל לאירגון-חזית של מפ"ם, שמא יחדל מלהיות נכס מפלגתי נושא-ריבית.

★ ★ ★

כ בול לבוא משהו ולומר: גם זה טוב. סארטר בודאי מבחין היטב כמה שקורה לו, למרות שהוא שותק כדרכו. הוא רוצה להכיר את המציאות הישראלית — והרי זוהי המציאות הישראלית. כאן מתחלק הכל לפי מפתח מפלגתי. סארטר הוא פשוט חלק מן השלל המגיע למפ"ם. וככל זאת: חבל.

חבל על ההזדמנות הנדולה שאבדה. חבל שסארטר אינו רואה פנים אחרות של ישראל, פניה של ישר-אל האחרת.